
Політика «Дотримання антикорупційного законодавства» ПТ-БЕУ-058-8_vf

Відповідальний за застосування нормативного документа:

Провідний експерт з корупційних ризиків

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОКУМЕНТ

Мінімальна періодичність перегляду:	2 роки	Максимальна періодичність перегляду:	3 роки
Обмеження доступу:	Немає		

2. ПРИЗНАЧЕННЯ ДОКУМЕНТА

Ця Політика ПТ-БЕУ-058 «Дотримання антикорупційного законодавства» є Антикорупційною програмою ПрАТ «ВФ Україна», яка розроблена на підставі:

- Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. № 1700-VII, а також з урахуванням вимог Українського антикорупційного законодавства в цілому;
- Foreign Corrupt Practices Act 1977 (Закон США «Про боротьбу з корупцією за кордоном», ухвалений Конгресом США в 1977 р.);
- UK Bribery Act 2010 (Закон Великої Британії «Про хабарництво», ухвалений Парламентом Великої Британії в 2010 р.);
- Міжнародного стандарту ISO 37001:2016 «Антикорупційні системи менеджменту» (ISO 37001:2016 Anti-bribery management systems),

і встановлює комплекс правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції в діяльності Компанії.

3. МЕТА ДОКУМЕНТА

Завдяки цій Політиці Компанія, її Керівництво ставлять перед собою такі цілі:

- Встановити заходи, спрямовані на вдосконалювання корпоративної культури Компанії, впровадження і розвиток у Компанії кращих практик корпоративного управління, а також стандартів відповідальної ділової поведінки;
- Висловити прихильність Компанії принципам законності, прозорості та соціальної відповідальності, для того, щоб підтримувати свою високу ділову репутацію перед державою, акціонерами, клієнтами, партнерами, конкурентами та суспільством у цілому;
- Викласти принципи, спрямовані на запобігання будь-яких проявів корупції, як від імені, так і щодо Компанії та (або) її співробітників, а також на дотримання, незалежно від обставин, вимог Застосовного антикорупційного законодавства при здійсненні Компанією господарської діяльності в будь-якій країні світу.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ І СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Цей документ регламентує діяльність таких підрозділів і посадових осіб, включаючи осіб, які виконують ролі:

Найменування підрозділу/посади/ролі
Всі співробітники Компанії

5. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ, СКОРОЧЕНЬ І РОЛЕЙ

Інші визначення термінів, скорочень, ролей НД наведено в «Глосарії» Корпоративного інформаційного порталу.

5.1. Визначення термінів і скорочень

Найменування терміна	Скорочення	Визначення терміна (розшифрування скорочення)
Foreign Corrupt Practices Act	FCPA	Foreign Corrupt Practices Act 1977 (Закон США «Про боротьбу з корупцією за кордоном», ухвалений Конгресом США в 1977 р.).
UK Bribery Act	УКВА	UK Bribery Act 2010 (Закон Великої Британії «Про хабарництво», ухвалений Парламентом Великої Британії в 2010 р.).
Антикорупційний комплаєнс (система антикорупційного комплаєнс, антикорупційна система)		Система заходів і процедур, встановлених для забезпечення дотримання вимог Застосовного до Компанії антикорупційного законодавства.
Брендована сувенірна продукція		Сувенірна продукція з нанесенням логотипа Компанії, призначена для проведення маркетингових програм.
Провідний експерт з корупційних ризиків		Особа, відповідальна за реалізацію цієї Політики (Антикорупційної програми), правовий статус якої визначається Законом України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. № 1700-VII (стаття 64).
Внутрішній аудит		Аудит, проведений відповідно до Регламенту процесу РП-БЕУ-022 «Проведення перевірок Групою внутрішнього контролю та аудиту в ПрАТ «МТС УКРАЇНА»
Гостинність		Термін зокрема, включає: • будь-яку форму подорожі, • їжу, напої, • проживання, • розваги, ділові, розважальні (культурні, спортивні (участь або перегляд) або інші) заходи, що пропонуються або отримані особою чи організацією за межами Компанії, або отримані від особи чи організації за межами Компанії.
Державна посадова особа	ДПО	• будь-яка призначена або обрана особа, що обіймає будь-яку посаду в законодавчому, виконавчому, адміністративному або судовому органі або міжнародній організації. • будь-яка особа, що виконує будь-яку публічну функцію для держави, у тому числі для Державного органу, установи або підприємства (аудитори, нотаріуси, оцінювачі, а також експерти, арбітражні керуючі, незалежні посередники, члени трудового арбітражу, третейські судді при виконанні ними цих функцій, інші особи); • провідні політичні діячі, посадові особи політичних партій,

		включаючи кандидатів на політичні пости, послы, впливові функціонери в націоналізованих областях промисловості або природних монополіях; - керівники та співробітники Державних органів, установ і підприємств, включаючи лікарів, військовослужбовців, муніципальних службовців тощо; - особи, про яких відомо, що вони пов'язані з державною посадовою особою родинними, дружніми або діловими відносинами. Цей термін включає як перелічених осіб України, так і іноземні держави, та суб'єктів таких іноземних держав.
Державні органи, установи та підприємства		Органи державної влади та місцевого самоврядування, їх структурні підрозділи, політичні партії, а також усі прямо або опосередковано контрольовані державою юридичні особи. Цей термін включає як перелічених суб'єктів України, так і іноземні держави, та суб'єктів таких іноземних держав.
Група МТС		ПАТ «МТС», усі дочірні та залежні компанії ПАТ «МТС», а також усі компанії, що перебувають під прямим або опосередкованим контролем з боку ПАТ «МТС».
Діловий подарунок		Предмет будь-якої цінності, отриманий від третьої особи або переданий йому співробітником Компанії у зв'язку з діловими відносинами, що існують між ними.
Ділові та Розважальні заходи		Події, що передбачають запрошення третіх осіб або від них на відвідування культурних, спортивних, інших публічних заходів, включаючи ділові обіди та фуршети, що мають діловий привід у межах ведення бізнесу.
Дирекція з корпоративного управління і контролю /Юридичний департамент	ДКУК/ЮД	Структурний підрозділ ПрАТ «ВФ Україна».
Індивідуальна тарифна пропозиція	ІТП	Індивідуальна тарифна пропозиція.
Комерційний підкуп		Пропозиція або обіцянка посадовій особі юридичної особи приватного права (тобто не ДПО), незалежно від організаційно-правової форми, надати їй або третій особі неправомірну вигоду, а також надання або прохання надати таку вигоду за здійснення зазначеною посадовою особою (тобто не ДПО) дій або її бездіяльність із використанням наданих їй повноважень в інтересах того, хто пропонує, обіцяє надає таку вигоду, або в інтересах третьої особи.
Комплаєнс-Менеджер		Провідний експерт з корупційних ризиків та експерт з корупційних ризиків.
Комплаєнс-ризик		Ризик застосування правових і регуляторних санкцій, фінансових втрат, а також втрати ділової репутації Компанії в результаті недотримання законодавчих вимог, а також кодексів поведінки, що застосовуються до діяльності Компанії.
Конфлікт інтересів		Визначення терміна згідно з Політикою ПТ-БЕУ-001 «Управління конфліктом інтересів у ПрАТ «ВФ Україна»
Корупція		Цей термін включає використання ДПО або представником (співробітник, посадова особа, представник за довіреністю/договором тощо) юридичної особи або будь-якої іншої особи, наданих їй повноважень або пов'язаних з ними можливостей з метою: - отримання неправомірної вигоди або - прийняття такої вигоди або - прийняття обіцянки / пропозиції такої вигоди для себе або

		інших осіб, відповідно, • обіцянка/пропозиція або надання неправомірної вигоди ДПО, представникові (співробітник, посадова особа, представник за довіреністю/договором тощо) юридичної особи або будь-якої іншої особи, або на її вимогу іншим фізичним або юридичним особам з метою спонукати цю особу до протиправного використання наданих їй повноважень або пов'язаних з ними можливостей.
Національне агентство		Національне агентство з питань запобігання корупції.
Неправомірна вигода		Кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального або негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або отримують без законних на те підстав.
Подарунок		Кошти або інше майно, перевага, пільги, послуги, які надають/отримують безкоштовно або за ціною, меншою від мінімальної ринкової.
Підкуп ДПО		Пропозиція або обіцянка ДПО надати їй або третій особі неправомірну вигоду, а також надання такої вигоди за здійснення або нездійснення ДПО в інтересах того, хто пропонує, обіцяє надає таку вигоду, або в інтересах третьої особи будь-якої дії з використанням наданої їй влади або службового становища.
Приватне акціонерне товариство «ВФ Україна»	ПрАТ «ВФ Україна», Компанія, ВФ	ПрАТ «ВФ Україна», включаючи всі структурні підрозділи.
Представники		Повірені, комерційні агенти, дилери, консультанти, а також усі категорії посередників та інших третіх осіб, що діють в інтересах та (або) від імені Компанії.
Представницькі витрати		Витрати організації на приймання та обслуговування представників інших суб'єктів господарювання/організацій (включаючи іноземні), що беруть участь у переговорах з метою встановлення та (або) підтримки взаємної співпраці, а також учасників, що прибули на засідання органів управління Компанії.
Застосовне антикорупційне законодавство		Українське антикорупційне законодавство, а також FCPA, UK Bribery Act та аналогічне законодавство держав, на території яких Компанія здійснює свою господарську діяльність.
Викривач		Особа, що сумлінно повідомила про порушення або підозру на порушення положень цієї Політики та/або Застосовного антикорупційного законодавства.
Керівництво Компанії	Керівництво	Генеральний директор, Директори прямого підпорядкування Генеральному директору (включаючи директорів територіальних управлінь), заступники директорів, начальники департаментів, головний бухгалтер.
Система E-Regulations	E-Regulations	Система, призначена для автоматизації процесу узгодження внутрішніх документів ПрАТ «ВФ Україна».
Співробітники (для цілей цієї Політики)		Фізичні особи, які перебувають у трудових відносинах з Компанією, або, які уклали з Компанією договір цивільно-правового характеру.
Засоби масової інформації	ЗМІ	
Спеціально уповноважені суб'єкти в сфері протидії корупції		Органи прокуратури, органи внутрішніх справ України, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з попередження корупції.
Українське антикорупційне законодавство		Закони України «Про запобігання корупції», Кодекс України про адміністративні правопорушення, Кримінальний кодекс України, Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти

		корупції, Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією, а також інші закони та підзаконні нормативно-правові акти України, що містять норми, спрямовані на боротьбу з корупцією з усіма наступними змінами та (або) доповненнями до них.

6. КЛЮЧОВІ ПРИНЦИПИ

6.1. Неприйняття корупції в будь-яких формах і проявах

У Компанії закріплюється принцип неприйняття корупції в будь-яких формах і проявах, як у повсякденній діяльності, так і при реалізації стратегічних проектів.

Таким чином, усім співробітникам і членам органів управління Компанії, а також будь-якій третій стороні, що діє від імені та/або в інтересах Компанії, за умови підписання відповідного зобов'язання, заборонено:

- Пропонувати, обіцяти, санкціонувати або здійснювати платежі у вигляді коштів або будь-яких інших цінностей, включаючи, але не обмежуючись, ділові подарунки, компенсацію витрат, знижки, розваги тощо, а також будь-яку фінансову або іншу вигоду чи перевагу будь-якій Державній посадовій особі, представнику (співробітник, посадова особа, представник за довіреністю/договором тощо) юридичної особи або будь-якій іншій особі з метою вплинути на її дії (забезпечити бездіяльність) і спонукати до виконання посадових обов'язків неналежним чином та/або одержати неналежну перевагу;
- Вимагати, давати згоду на отримання або отримувати будь-які платежі у вигляді коштів або будь-яких інших цінностей, а також будь-яку фінансову чи іншу вигоду або перевагу, якщо отримання таких платежів, вигід або переваг саме по собі є неналежним виконанням посадових чи інших передбачених законом обов'язків або є винагородою за неналежне виконання таких обов'язків;
- Здійснювати: (1) безпосередньо або через посередників підкуп ДПО чи комерційний підкуп, (2) посередництво в Підкупі ДПО, Комерційному підкупі або (3) надавати/отримувати неправомірну вигоду за дорученням особи, що фактично надає/отримує неправомірну вигоду, (4) або іншим способом сприяти вищевказаним особам в (4.1) досягненні чи реалізації угоди між ними про отримання/надання неправомірної вигоди, Підкупі ДПО, Комерційному підкупі (4.2) або наданні/отриманні неправомірної вигоди.
- Використовувати свої службові повноваження або своє положення і пов'язані із цим можливості з метою отримання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі використовувати будь-яке майно ПрАТ «ВФ Україна» або кошти в особистих інтересах.

6.2. Дотримання застосовного антикорупційного законодавства

Компанія дотримується принципів дотримання антикорупційного законодавства й етичної ділової поведінки у всіх видах ділових відносин і незалежно від країни світу, у якій Компанія здійснює свою господарську діяльність.

6.3. Пріоритетність превентивних заходів

Заходи щодо попередження, виявлення й усунення явищ, що здатні призвести до корупційних порушень або сприяти їхньому поширенню, є пріоритетними в діяльності Компанії.

6.4. Системність, інтегрованість антикорупційних заходів та їх відповідність рівню ризику

Діяльність щодо Протидії корупції є для Компанії системною, інтегрованою в стратегічне й оперативне управління на всіх рівнях, що охоплює всі підрозділи Компанії при здійсненні ними своїх функцій у межах будь-яких бізнес-процесів.

6.5. Належна обачність

Компанія докладає належних зусиль, щоб уникнути вступу в ділові відносини з контрагентами й іншими особами, які можуть бути залучені до корупційної діяльності.

6.6. Персональна відповідальність

Керівництво та співробітники Компанії, незалежно від займаної посади, несуть персональну відповідальність за дотримання принципів і вимог цієї Політики і Застосовного антикорупційного законодавства, а також за дії (бездіяльність) підлеглих їм осіб, що порушують ці принципи і вимоги.

Керівництво Компанії несе відповідальність за забезпечення впровадження і виконання контролів та процедур системи антикорупційного комплаєнс у бізнес-процесах свого структурного підрозділу Компанії.

6.7. Послідовність і загальність застосування Політики

Компанія послідовно забезпечує відповідність Застосовному антикорупційному законодавству, а саме пропагує принципи етичної ділової поведінки і, зокрема, мотивує співробітників і Представників Компанії дотримуватися принципів дотримання цієї Політики, так само як і незмінно застосовує санкції у всіх випадках порушення положень цієї Політики.

Дія цієї Політики поширюється на всі бізнес-процеси Компанії, при цьому насамперед на бізнес-процеси в області взаємодії із третіми сторонами, включаючи, але не обмежуючись, продаж товарів і послуг Компанії, стимулювання споживчої активності, залучення, утримання або розвиток абонентської бази, будівництво і розвиток мережі, регуляторне забезпечення мережі, а також пов'язані зі здійсненням інвестиційної, закупівельної і договірної діяльності.

6.8. Принципи ділової етики

Норми професійної етики співробітників ПрАТ «ВФ Україна» визначено Кодексом поведінки.

Кодекс поведінки містить основні принципи ведення бізнесу ПрАТ «ВФ Україна». У своїй діяльності ПрАТ «ВФ Україна» дотримується законодавства і загальноприйнятих стандартів ділової етики. Компанія не сприймає будь-які шляхи ведення бізнесу, що суперечать цим правилам.

Кодекс поведінки є документом, що містить мінімальний набір стандартів і вимог, прийнятих у Компанії, з метою сприяння чесному й етичному веденню бізнесу та запобіганню зловживань. У Кодексі поведінки визначено правила і стандарти, якими співробітникам необхідно керуватися в повсякденній роботі.

У тих випадках, коли потрібно застосування більш високих стандартів, ніж прийнято в комерційній практиці, або нормативного-правового акта більшої юридичної сили згідно з чинним законодавством, ПрАТ «ВФ Україна» використовуватиме такі високі стандарти.

7. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СПІВРОБІТНИКІВ, КЕРІВНИЦТВА ТА АКЦІОНЕРІВ

7.1. Принципи і вимоги цієї Політики обов'язкові до виконання всіма співробітниками і членами органів управління Компанії.

7.2. За умови підписання відповідного зобов'язання, вимоги цієї Політики (за винятком додатків до Політики) обов'язкові до виконання третіми сторонами, що діють від імені та/або в інтересах Компанії.

7.3. ПрАТ «ВФ Україна» забезпечує розробку і вживання заходів, необхідних та обґрунтованих для запобігання і протидії корупції у своїй діяльності.

7.4. Генеральний директор ПрАТ «ВФ Україна», члени органів управління й акціонери Компанії забезпечують регулярну оцінку корупційних ризиків у діяльності Компанії й здійснюють відповідні антикорупційні заходи. Для виявлення й усунення корупційних ризиків у діяльності Компанії можуть залучатися незалежні експерти, зокрема для проведення аудиту.

7.5. Співробітники і члени органів управління Компанії, а також будь-яка третя сторона, що діє від імені та/або в інтересах Компанії, за умови підписання відповідного зобов'язання, у зв'язку із запобіганням та протидією корупції в діяльності Компанії зобов'язані:

- 1) не здійснювати і не брати участі у здійсненні корупційних правопорушень, пов'язаних з діяльністю ПрАТ «ВФ Україна»;
- 2) утримуватися від поведінки, яка може бути розцінена, як готовність здійснити корупційне правопорушення, пов'язане з діяльністю ПрАТ «ВФ Україна»;
- 3) невідкладно інформувати Провідного експерта з корупційних ризиків, Генерального директора ПрАТ «ВФ Україна» або акціонерів Компанії про випадки підбурювання до здійснення корупційного правопорушення, пов'язаного з діяльністю ПрАТ «ВФ Україна»;
- 4) невідкладно інформувати Провідного експерта з корупційних ризиків, Генерального директора ПрАТ «ВФ Україна» або акціонерів Компанії про випадки здійснення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень іншими співробітниками Компанії чи іншими особами;
- 5) невідкладно інформувати Провідного експерта з корупційних ризиків, Генерального директора ПрАТ «ВФ Україна» або акціонерів Компанії про виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів.

8. ЕЛЕМЕНТИ СИСТЕМИ АНТИКОРУПЦІЙНОГО КОМПЛАЄНС

8.1. Місія і репутація вищого керівництва

Керівництво Компанії своєю поведінкою повинно встановлювати стандарт етичної поведінки, особистим прикладом формувати у співробітників непримиренне ставлення до будь-яких форм і проявів корупції, що повинно стати невід'ємною частиною корпоративної культури і повсякденної ділової практики співробітників Компанії.

Керівництво Компанії ознайомлене зі змістом системи антикорупційного комплаєнс, виділяє для її реалізації необхідні ресурси і здійснює загальний контроль над її впровадженням, дисципліною виконання й операційною ефективністю.

Компанія докладает належних зусиль для того, щоб не допустити на керівні посади або до складу органів управління Компанії осіб, про яких відомо, що вони залучені або були залучені до протизаконної діяльності.

8.2. Періодична оцінка і мінімізація ризиків

Компанія щороку проводить заходи щодо виявлення, оцінки і переоцінки корупційних ризиків, приділяючи особливу увагу ризикам, характерним для її діяльності, регіонів присутності, а також потенційно вразливих бізнес-процесів.

За результатами оцінки та переоцінки ризиків Компанія розробляє та впроваджує процедури щодо протидії корупції, які доцільно і пропорційно відповідають рівню та характеру виявлених ризиків.

8.3. Особа, відповідальна за реалізацію Політики (антикорупційної програми)

8.3.1. З метою забезпечення відповідності Застосовному антикорупційному законодавству Компанія призначила особу, відповідальну за впровадження, удосконалювання та реалізацію системи антикорупційного комплаєнс, встановленої цією Політикою (антикорупційною програмою) та іншими нормативними документами Компанії - Провідний експерт з корупційних ризиків.

8.3.2. Провідний експерт з корупційних ризиків має необхідний досвід і компетенції, а також забезпечений незалежністю, повноваженнями і ресурсами, достатніми для ефективного впровадження та вдосконалювання корпоративної системи відповідності Застосовному антикорупційному законодавству.

8.3.3. Правої статус Провідного експерта з корупційних ризиків визначається Законом України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. № 1700-VII (частина 5 статті 62 і стаття 64).

8.3.4. Провідний експерт з корупційних ризиків є посадовою особою ПрАТ «ВФ Україна», який призначається відповідно до законодавства про працю Генеральним директором ПрАТ «ВФ Україна» відповідним наказом в Компанії.

8.3.5. Провідним експертом з корупційних ризиків може бути фізична особа, яка здатна за своїми діловими і моральними якостями, професійним рівнем, за станом здоров'я виконувати відповідні обов'язки.

8.3.6. Не може бути призначена на посаду Провідного експерта з корупційних ризиків особа, яка:

- 1) має непогашену або не зняту у встановленому законом порядку судимість;
- 2) за рішенням суду визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена;
- 3) звільнена з посади в державних органах, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування за порушення присяги або у зв'язку із здійсненням корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією, - протягом трьох років від дня такого звільнення.

8.3.7. Несумісною з діяльністю Провідного експерта з корупційних ризиків є робота на посадах, яка створює реальний або потенційний конфлікт інтересів з діяльністю ПрАТ «ВФ Україна».

8.3.8. У разі виникнення обставин несумісності Провідний експерт з корупційних ризиків у дводенний строк від дня виникнення таких обставин зобов'язаний повідомити про це Генеральному директору ПрАТ «ВФ Україна» з одночасним поданням заяви про розірвання трудового договору за власною ініціативою.

8.3.9. Провідний експерт з корупційних ризиків може бути звільнений з посади достроково в порядку, передбаченому частиною 5 статті 64 і Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. № 1700-VII.

8.3.10. Про звільнення особи з посади Провідного експерта з корупційних ризиків Генеральний директор ПрАТ «ВФ Україна» письмово повідомляє до Національного агентства протягом двох робочих днів і забезпечує невідкладне подання нової кандидатури на зазначену посаду.

8.3.11. Права та обов'язки Провідного експерта з корупційних ризиків, як посадової особи, відповідальної за запобігання корупції в ПрАТ «ВФ Україна», встановлюються його посадовою інструкцією.

8.4. Антикорупційні заходи, що мінімізують та ідентифікують ризики

У Компанії встановлено комплексну систему заходів антикорупційного комплаєнс, яка спрямована на запобігання будь-яких проявів корупції, як від імені, так і щодо Компанії та (або) її Співробітників, а також на дотримання, незалежно від обставин, вимог Застосовного антикорупційного законодавства при здійсненні Компанією господарської діяльності в будь-якій країні світу.

Антикорупційні заходи, зокрема, але не обмежуючись, включають заходи, відображені в статті 9 цієї Політики, а також такі антикорупційні контролю:

- антикорупційні контролю, закріплені у внутрішніх нормативних документах за окремими бізнес-процесами (відображено в Додатку 1);
- антикорупційні контролю для процесів, які не регламентовані окремими внутрішніми нормативними документами (відображено в Додатку 3).

8.5. Інформування та навчання

Компанія відкрито заявляє про неприйняття корупції і вимагає від своїх співробітників і Представників Компанії (за умови підписання відповідного зобов'язання) безумовного дотримання принципів та вимог цієї Політики.

Компанія безперервно стежить за всіма змінами в нормативних вимогах і практиці правозастосування Застосовного антикорупційного законодавства і вчасно інформує всіх зацікавлених осіб про відповідні зміни і тенденції.

Компанія реалізує і підтримує програму навчання співробітників і представників Компанії принципам і стандартам відповідності Застосовному антикорупційному законодавству за допомогою спеціально розробленої з метою цієї Політики системи тренінгів.

Шляхом інформування і навчання Компанія сприяє підвищенню рівня корпоративної культури, поінформованості в питаннях протидії корупції й етичного ведення бізнесу.

8.5.1. Підвищення кваліфікації співробітників

З метою підвищення кваліфікації Співробітників ПрАТ «ВФ Україна» у сфері запобігання і протидії корупції та їх поінформованості про вимоги антикорупційного законодавства, які Компанія зобов'язана дотримуватися, і про антикорупційні процедури, прийняті у Компанії, а також Кодексу поведінки в продуктивній системі SAP HCM ПрАТ «ВФ Україна» (компонент «E-Learning»), запроваджені відповідні електронні дистанційні курси навчання і тестування знань:

- електронний дистанційний курс «Дотримання антикорупційного законодавства»;
- електронний дистанційний курс щодо Кодексу поведінки.

Усі Співробітники ПрАТ «ВФ Україна» зобов'язані проходити обов'язкове навчання і тестування знань щодо електронного дистанційного курсу «Дотримання антикорупційного законодавства» і щодо електронного дистанційного курсу щодо Кодексу поведінки протягом двох місяців з дати оформлення на роботу в ПрАТ «ВФ Україна», з обов'язковим повторним проходженням навчання і тестування знань на регулярній основі, але не рідше, ніж раз на два роки.

За результатами щорічної оцінки корупційних ризиків у бізнес-процесах Компанії (пункт 8.2 Політики), зокрема, визначається список співробітників, які працюють у зонах високого ризику, і які повинні пройти обов'язкове очне навчання.

Відповідальність за своєчасне проходження Співробітниками обов'язкового навчання і тестування знань, передбачене цим пунктом Політики, покладається на керівників відповідних структурних підрозділів ПрАТ «ВФ Україна».

Провідний експерт з корупційних ризиків забезпечує зберігання матеріалів з очного навчання для Співробітників, а також листків відвідування (із зазначенням назви курсу, дати і місця проведення, ПІБ, посади, табельного номера і підпису учасників) протягом 7 років з дати проведення навчального заходу.

8.5.2. Індивідуальне консультування

У разі виникнення у будь-якого Співробітника питань, що стосуються:

- змісту цієї Політики, включаючи питання інтерпретації будь-яких її положень,
- застосування та реалізації принципів і заходів системи антикорупційного комплаєнс, зазначених у цій Політиці, включаючи питання застосовності таких принципів і процедур у тих чи інших ситуаціях або бізнес-процесах Компанії,
- а також сумнівів у правомірності або етичності своїх дій,

він може звернутися за поясненнями до Провідного експерта з корупційних ризиків:

- письмово електронною поштою compliance@vodafone.ua;
- по телефону або очно протягом робочого часу відповідно до режиму роботи Компанії.

Провідний експерт з корупційних ризиків розгляне звернення і надасть пояснення в найкоротші терміни (не пізніше трьох робочих днів з моменту надходження звернення).

8.6. Контроль і моніторинг, аудит системи антикорупційного комплаєнс

У Компанії на регулярній основі (але не рідше ніж раз на рік) проводиться внутрішній та/або зовнішній аудит фінансово-господарської діяльності, а також здійснюється безперервний контроль за повнотою і правильністю відображення всіх господарських операцій у бухгалтерському обліку і дотриманням вимог застосовного законодавства та внутрішніх нормативних документів Компанії, у тому числі принципів та вимог, встановлених цією Політикою, і системи антикорупційного комплаєнс у цілому.

8.6.1. Контроль і моніторинг

Компанія здійснює моніторинг ефективності впроваджених заходів і процедур щодо запобігання корупції (системи антикорупційного комплаєнс), контролює дотримання, а за необхідності вдосконалює їх.

8.6.2. Аудит

У компанії проводиться аудит системи антикорупційного комплаєнс у рамках Внутрішнього аудиту з метою перевірки:

- дисципліни виконання встановленого порядку виконання бізнес-процесів, включаючи перевірки законності здійснюваних операцій з активами Компанії, їх економічної обґрунтованості, доцільності витрат, у тому числі на предмет підтвердження первинними обліковими документами;
- відповідності системи антикорупційного комплаєнс вимогам цієї Політики Міжнародному стандарту ISO 37001:2016 «Антикорупційні системи менеджменту» (ISO 37001:2016 Anti-bribery management systems);
- що система антикорупційного комплаєнс впроваджена і виконується.

Внутрішній аудит у частині аудиту системи антикорупційного комплаєнс включає перевірку процедур, контролів і систем щодо:

- Підкупу ДПО/комерційного підкупу або підозри в Підкупі ДПО/комерційному підкупі;
- порушення цієї Політики або заходів та процедур системи антикорупційного комплаєнс;

- відмови ділових партнерів (контрагентів, які підписали відповідне зобов'язання) відповідати вимогам цієї Політики;
- слабких місць або можливостей для поліпшення системи антикорупційного комплаєнс.

8.7. Періодична звітність

Провідний експерт з корупційних ризиків на регулярній основі (раз на квартал), а також за необхідності, звітує перед Директором Департаменту комплаєнс ПАТ «МТС» і Генеральним директором ПрАТ «ВФ Україна» про процес впровадження та/або вдосконалювання системи антикорупційного комплаєнс, виявлені за звітний період порушення комплаєнс-процедур, проведені внутрішні розслідування, недоліки внутрішніх комплаєнс-контролів і початі у зв'язку із цим заходи, а також про загальний статус ефективності системи.

8.7.1. Щоквартальна звітність

Для здійснення контролю відповідності діяльності ПрАТ «ВФ Україна» вимогам антикорупційного комплаєнс, встановленого нормативними документами Компанії та моніторингу дотримання антикорупційних заходів, у Компанії передбачено щоквартальну звітність, аналіз та оцінку інформації згідно зі звітами.

Перелік звітів, які подаються Провідному експерту з корупційних ризиків, наведено в Додатку 4 до цієї Політики.

Керівники підрозділів, зазначених у Додатку 4 до цієї Політики, зобов'язані на щоквартальній основі протягом перших 5 (п'яти) робочих днів місяця, що настає за звітним кварталом, а Департамент бухгалтерської звітності та обліку не пізніше 15 (п'ятнадцятого) числа місяця, що настає після закінчення кварталу, узгодити в системі E-Regulations (розділ «Інші документи») звіти про діяльність Компанії за формами, встановленими у Додатках 4.1-4.6 до цієї Політики, із Провідним експертом з корупційних ризиків.

Результати перевірки щоквартальних звітів направляються Генеральному директору ПрАТ «ВФ Україна», а також Директору Департаменту комплаєнс ПАТ «МТС».

8.7.2. Звітність перед Генеральним директором Компанії

Провідний експерт з корупційних ризиків щороку подає Генеральному директору Компанії на розгляд Звіт про результати роботи щодо запобігання і протидії корупції в Компанії (далі - Звіт).

У щорічному Звіті Генеральному директору Компанії Провідний експерт з корупційних ризиків, зокрема, відображає таку інформацію:

- 1) статистичні дані про результати діяльності в сфері протидії корупції за звітний період;
- 3) інформацію про результати виконання заходів щодо запобігання і протидії корупції;
- 4) узагальнений аналіз ситуації щодо дотримання антикорупційного законодавства Компанії за звітний період;
- 5) висновки та рекомендації.

8.8. Заходи реагування за виявленими фактами корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень

8.8.1. Особи, винні в порушенні вимог цієї Політики і Застосовного антикорупційного законодавства, можуть бути притягнуті до дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової або кримінальної відповідальності з ініціативи Компанії, правоохоронних органів або інших осіб у порядку і на підставах, передбачених Статутом Компанії, внутрішніми нормативними документами і трудовими договорами, а також, у відповідних випадках і за наявності підстав, відповідно до Застосовного антикорупційного законодавства.

8.8.2. У разі виявлення фактів, що містять ознаки або безпосередньо вказують на здійснення співробітником ПрАТ «ВФ Україна», і доведена його причетність до правопорушення, яке пов'язане з корупцією, Генеральний директор ПрАТ «ВФ Україна» має право застосувати до нього заходи дисциплінарної відповідальності, передбачені чинним законодавством України, з урахуванням тяжкості правопорушення і наслідків (збитків), які воно спричинило для Компанії.

8.8.3. Притягнення співробітника Компанії до дисциплінарної відповідальності за вчинення правопорушень, пов'язаних з корупцією, відбувається в порядку, передбаченому чинним законодавством, з урахуванням положень Політики ПТ-БЕУ-002 «Правила внутрішнього трудового розпорядку ПрАТ «ВФ Україна», на підставі наказу Генерального директора ПрАТ «ВФ Україна».

8.8.4. У разі виявлення фактів, що свідчать про порушення антикорупційного законодавства Співробітником Компанії, Провідний експерт з корупційних ризиків вживає такі заходи:

- ініціює застосування дисциплінарного стягнення за наявності достатніх підстав у порядку, встановленому Політикою ПТ-БЕУ-002 «Правила внутрішнього трудового розпорядку ПрАТ «ВФ Україна»;
- ініціює проведення службового розслідування в порядку, встановленому Регламентом процесу РП-БЕУ-247 «Проведення службового розслідування», для підтвердження або спростування інформації про ймовірне порушення антикорупційного законодавства посадовою особою Компанії;
- інформує у встановленому порядку Спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції про виявлені порушення для прийняття ними заходів, передбачених законодавством.

Оскільки на Компанію може бути накладено санкції за участь її співробітників, представників та інших пов'язаних з нею осіб у корупційній діяльності, то за кожною належно обґрунтованою підозрою або встановленим фактом корупції будуть ініціюватися внутрішні розслідування відповідно до внутрішніх нормативних документів Компанії, що встановлюють порядок ініціації та проведення такого розслідування в межах, припустимих застосовним законодавством.

Порядок проведення службового розслідування для встановлення подій, обставин, винних осіб у порушенні вимог чинного кримінального, цивільного, адміністративного, трудового законодавства України (у частині, що стосується діяльності Компанії та/або її співробітників) і нормативних документів Компанії, також процедура з'ясування причин і умов, що сприяли здійсненню порушень, заподіяння матеріального й іншого збитку Компанії, встановлена Регламентом процесу РП-БЕУ-247 «Проведення службового розслідування».

9. АНТИКОРУПЦІЙНІ ЗАХОДИ

9.1. Конфлікт інтересів

Компанія розраховує, що кожний Співробітник при виконанні ним трудових обов'язків ставитиме інтереси Компанії вище за свою особисту зацікавленість, і не допускати ситуацій, які розцінюються або можуть розцінюватися як Конфлікт інтересів.

Співробітники зобов'язані повідомляти про відомі їм факти Конфлікту інтересів та його причини безпосередньому або вищому керівнику та/або провідному експерту з корупційних ризиків.

Компанія вживає всі необхідні заходи для управління конфліктом інтересів відповідно до внутрішніх нормативних документів. Для запобігання й управління конфліктом інтересів

у Компанії ухвалено Політику ПТ-БЕУ-001 «Управління конфліктом інтересів у ПрАТ «ВФ Україна».

9.2. Договірна політика

Заборона на позадоговірні угоди

Компанія забороняє від її імені або в її інтересах укладати будь-які позадоговірні угоди з будь-якими категоріями контрагентів, а саме будь-які письмові або усні угоди, які не включені до основного тексту договору з контрагентом або додатки до нього і, відповідно, не пройшли прийняті в Компанії стандартні узгоджувальні процедури.

Будь-який укладений із третьою стороною договір у своїй письмовій формі, включаючи всі додатки до нього, що є його невід'ємною частиною, повинен містити всю повноту умов і домовленостей, на яких укладається такий договір.

Антикорупційне застереження

З метою відповідності Застосовному антикорупційному законодавству, а також мінімізації ризику залучення Компанії до корупційної діяльності, за загальним правилом Компанія вимагає включення антикорупційного застереження до будь-яких договорів/угод, що укладаються.

У Компанії встановлені критерії визначення можливості невиключення антикорупційного застереження до тексту договору, у порядку, передбаченому Додатком 8 «Правила включення антикорупційного застереження до договорів» Регламенту процесу РП-БЕУ-047 «Узгодження, затвердження і зберігання контрактів».

9.3. Перевірка контрагентів

Компанія докладатиме належних зусиль щодо мінімізації ризику встановлення ділових, трудових та інших відносин з фізичними або юридичними особами, які можуть бути залучені до корупційної діяльності і, таким чином, наражати Компанію на ризик залучення до такої діяльності.

З метою мінімізації ризику залучення Компанії до корупційної діяльності, у Компанії розроблені та реалізуються процедури перевірки, що відповідають вимогам застосовного законодавства, як щодо контрагентів - юридичних осіб (включаючи учасників спільних підприємств, товариств або об'єднань), так і щодо фізичних осіб, з якими Компанія планує укласти трудовий договір.

Перевірка здійснюється також у випадках придбання Компанією частки участі в будь-яких юридичних особах. Процедура перевірки, пов'язана з планованим придбанням, включає як відповідне вивчення об'єкта придбання, його власників та керівництва, так і перевірку мети і порядку виконання такої правочину на відповідність вимогам цієї Політики і Застосовного антикорупційного законодавства.

9.4. Дочірні компанії, спільні підприємства і контрагенти

Компанія приділяє особливу увагу оцінці толерантності контрагентів до корупції, у тому числі перевірки наявності в них власних систем відповідності антикорупційному законодавству, їх готовності дотримуватися вимог цієї Політики і включати до договорів антикорупційні застереження, а також надавати взаємне сприяння для етичного ведення бізнесу і запобігання корупції.

Компанія ініціює в контрольованих дочірніх товариствах впровадження власних антикорупційних політик, аналогічних цій Політиці, а також докладатиме належних зусиль, щоб основні принципи та вимоги цієї Політики дотримувалися в спільних підприємствах, товариствах та об'єднаннях, у яких бере участь Компанія.

9.5. Подарунки і представницькі витрати

Відповідно до Застосовного антикорупційного законодавства подарунки, а також представницькі витрати, у тому числі витрати на ділову гостинність, які Співробітники від імені Компанії можуть вчиняти за інших фізичних або юридичних осіб, або які Співробітники, у зв'язку з їхньою роботою в Компанії, можуть отримувати від інших осіб та організацій, при певних обставинах можуть тлумачитися як протизаконні.

У зв'язку із цим будь-які подарунки і представницькі витрати повинні відповідати сукупності таких критеріїв:

- 1) бути прямо пов'язаними із законними цілями діяльності Компанії, наприклад, із презентацією або завершенням бізнес-проектів, просуванням товарів або послуг, успішним виконанням контрактів, або із загальноприйнятими святами, такими як Різдво і Новий рік, Міжнародний жіночий день, пам'ятні дати, ювілеї тощо;
- 2) бути розумно обґрунтованими, сумірними і не бути предметами розкоші;
- 3) не компрометувати здатність одержувача приймати неупереджені та справедливі рішення у зв'язку з покладеними на нього службовими і посадовими повноваженнями (обов'язками), а саме, але, не обмежуючись, надаватися в обмін на інформацію, преференційне ставлення або можливості, які в іншому випадку не були б надані;
- 4) не бути прихованою винагородою за послугу, дію, бездіяльність, потурання, заступництво, надання прав, прийняття певного рішення про правочин, угоду, ліцензію, дозвіл тощо або спробою вплинути на одержувача з іншою незаконною або неетичною метою;
- 5) не створювати для Компанії репутаційного ризику у разі розкриття інформації про такі подарунки або представницькі витрати;
- 6) не бути забороненими законодавством, а також іншими процедурами та політиками, що застосовуються до одержувача;
- 7) не накладати на одержувача будь-яке моральне зобов'язання;
- 8) не суперечити принципам та вимогам цієї Політики, Кодексу поведінки, іншим внутрішнім документам Компанії і нормам Застосовного антикорупційного законодавства;
- 9) пройти необхідні, встановлені в Компанії, узгоджувальні процедури й бути ретельно задокументованими.

Зазначені критерії поширюються і на витрати на організацію від імені та/або за рахунок Компанії заходів, спрямованих на стимулювання споживчої активності, залучення, утримання або розвиток клієнтської бази, а також заходи, пов'язані з активністю Компанії в області зв'язків із громадськістю, ЗМІ, інвестиційним і професійним співтовариством.

Не допускаються подарунки від імені Компанії, її Співробітників та Представників будь-яким третім сторонам у вигляді коштів, готівкових або безготівкових, а також їх еквівалентів у будь-якій валюті.

Правила й обмеження щодо дарування і прийняття подарунків, а також організації розважальних заходів і участі в них, встановлених у Компанії, викладено в Положенні «Про подарунки і гостинність» (Додаток 2).

9.6. Благодійність, спонсорство і корпоративна соціальна відповідальність

Компанія вважає своїм обов'язком брати участь у реалізації проектів у сфері соціальної відповідальності, підтримувати ініціативи урядів та благодійних організацій, спрямовані на зростання добробуту суспільства і його розвитку, а також вносить посильний вклад у створення рівних можливостей у країнах, на території яких Компанія здійснює свою діяльність.

Для досягнення цих цілей, а також з метою відповідності Застосовному антикорупційному законодавству, у Компанії розроблені та впроваджені нормативні документи і процедури, що регламентують участь Компанії в спонсорській і благодійній діяльності; усі фінансові операції, пов'язані зі спонсорською або благодійною діяльністю, детально і достовірно відображаються в бухгалтерському обліку; реалізовані проекти проходять попереднє узгодження; процедури моніторингу благодійних внесків дозволяють із відповідним ступенем упевненості переконатися в тому, що здійснені внески не є прихованою формою Підкупу ДПО, Комерційного підкупу, підкупу особи, що надає публічні послуги, або наданням неправомірної вигоди.

Відповідно до цієї Політики і впроваджених процедур, Компанія не фінансує і будь-яким іншим способом не бере участь у благодійній та (або) спонсорській діяльності з метою одержання будь-яких неправомірних переваг або преференцій у зв'язку з господарською діяльністю.

9.7. Фінансування політичної діяльності

Відповідно до цієї Політики Компанія не фінансує та будь-яким іншим способом не підтримує та не стимулює політичні партії або їх членів, включаючи кандидатів на політичні пости, їх виборчі кампанії або політичні заходи, а також будь-які політичні організації або рухи.

9.8. Платежі через посередників або на користь третіх осіб

Компанії та її Співробітникам забороняється залучати або використовувати Представників Компанії, спільні підприємства або інших третіх осіб для вчинення будь-яких дій, які суперечать принципам та вимогам цієї Політики або нормам Застосовного антикорупційного законодавства.

Компанії та її Співробітникам забороняється робити платежі на користь Представників Компанії, спільних підприємств або інших третіх осіб, якщо з великою часткою впевненості відомо (або повинно бути відомо), що весь або частина цього платежу буде спрямована на підкуп Державної посадової особи або представника комерційної організації.

Компанія забезпечує проведення перевірочних процедур щодо Представників, спільних підприємств та інших третіх осіб для запобігання та/або виявлення описаних вище порушень з метою мінімізації ризиків залучення Компанії до корупційної діяльності.

9.9. Ведення бухгалтерського обліку

Усі фінансові операції, бухгалтерські записи повинні бути достовірно і з достатнім рівнем деталізації відображені в бухгалтерському обліку Компанії, задокументовані й доступні для перевірки.

У Компанії розроблені та впроваджені процедури внутрішнього фінансового контролю, спрямовані на те, щоб:

- 1) усі фінансові операції здійснювалися відповідно до загальної або особливої санкції Керівництва;
- 2) бухгалтерські записи робилися настільки точно і детально, щоб підготувати звітність, яка відповідає застосовним стандартам бухгалтерської (фінансової) звітності;
- 3) доступ до розпорядження активами надавався тільки відповідно до загальної або спеціальної санкції Керівництва;
- 4) записи бухгалтерського обліку про вартість і склад активів регулярно зіставлялися з фактом, а за необхідності вживалися відповідні заходи.

У Компанії призначені Співробітники, на яких покладено відповідальність за підготовку і надання повної та достовірної бухгалтерської звітності у встановлені застосовним законодавством строки.

Недотримання або спроба недотримання процедур внутрішнього фінансового контролю, спотворення або фальсифікація бухгалтерської звітності Компанії суворо заборонені і є порушенням закону.

10. ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПОРУШЕННЯ

10.1. У Компанії передбачено Програму заходів щодо надання можливості всім бажаним співробітникам, клієнтам і постачальникам Компанії повідомляти інформацію про істотні порушення з питань, зокрема, недотримання законодавства (у т.ч. антикорупційного), випадків недотримання Кодексу ділової поведінки й етики ПрАТ «ВФ Україна», що встановлено Політикою ПТ-БЕУ-010 «Програма заходів щодо роботи з повідомленнями про можливі або відомі зловживання чи порушення у ПрАТ «МТС УКРАЇНА».

10.2. Кожний співробітник Компанії незалежно від займаної посади або Представник Компанії, яким стали відомі факти (або ознаки, що вказують на них) про порушення або схилання до порушення положень цієї Політики та/або Застосовного антикорупційного законодавства як співробітниками або представниками Компанії, так і третіми сторонами, зобов'язаний повідомити про це у будь-який з таких способів:

- 1) Генеральному директору;
- 2) Провідному експерту з корупційних ризиків;
- 3) через «Гарячу лінію» Компанії або прямим надсиланням повідомлення на адресу: hotline@vodafone.ua, у тому числі анонімно (із зовнішньої адреси електронної пошти). Порядок отримання та обробки повідомлень, що надходять на «Гарячу лінію», встановлений Регламентом процесу РП-БЕУ-091 «Обробка повідомлень «Гарячої лінії» ПрАТ «МТС УКРАЇНА».

10.3. Незалежно від способу повідомлення Компанія зобов'язується, у межах своїх повноважень, забезпечити захист співробітникам, які сумлінно повідомили про порушення або підозру на порушення положень цієї Політики та/або Застосовного антикорупційного законодавства, від переслідування або будь-якої форми дискримінації з боку особи, щодо якої було зроблено повідомлення.

10.4. Крім того, Компанія гарантує, що до жодного співробітника не застосовуватимуться санкції (у тому числі звільнення, пониження в посаді, позбавлення премії тощо) з боку Компанії, якщо співробітник сумлінно повідомив про можливий факт корупції, або якщо співробітник відмовився зробити Підкуп ДПО або Комерційний підкуп, або здійснити посередництво в Підкупі ДПО або Комерційному підкупі, у тому числі якщо в результаті такої відмови в Компанії виникла упущена вигода або не були отримані комерційні чи конкурентні переваги.

10.5. Гарантії Компанії про відмову від застосування санкцій не поширюються на винних співробітників, а також на випадки, якщо в результаті внутрішнього розслідування буде доведено, що відповідне повідомлення було навмисно неправдивим, лжесвідченням або наклепом.

10.6. Інформація про особу, яка сумлінно повідомила про порушення або підозру на порушення положень цієї Політики та/або Застосовного антикорупційного законодавства (Викривача), є інформацією з обмеженим доступом, і може бути розголошена тільки за її згоди, крім випадків, встановлених законом.

10.7. За наявності загрози життю, житлу, здоров'ю та майну Викривача або його близьких осіб у зв'язку зі здійсненим повідомленням про порушення вимог антикорупційного законодавства, Викривач може:

- 1) повідомити Провідному експерту з корупційних ризиків для подальшого інформування правоохоронних органів у порядку, передбаченому застосовним антикорупційним законодавством;
- 2) проінформувати правоохоронні органи для вжиття ними заходів, передбачених Законом України «Про забезпечення безпеки осіб, які брали участь у кримінальному судочинстві».

11. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН

11.1. Зміни до цієї Політики вносяться у встановленому в Компанії порядку з урахуванням особливостей, визначених цим розділом Політики.

11.2. Зміни до цієї Політики вносяться в таких випадках:

- 1) у разі необхідності погодження зі змінами антикорупційного законодавства;
- 2) з ініціативи Провідного експерта з корупційних ризиків, Генерального директора Компанії, директора з функціонального спрямування і заступників Генерального директора Компанії з метою уточнення або вдосконалення окремих положень;
- 3) у порядку планового перегляду в строки, передбачені пунктом 1 Політики або Регламентом процесу РП-БЕУ-001 «Організація документообігу за нормативними документами у ПрАТ «МТС УКРАЇНА».

11.3. Зміни до цієї Політики, а також в інших нормативних документах Компанії, які регулюють пов'язані з цією Політикою процеси, у випадках, передбачених частинами 2 і 3 пункту 11.2 цієї Політики, вносяться у випадку, якщо їх зміст не суперечить вимогам застосовного антикорупційного законодавства і Міжнародному стандарту ISO 37001:2016 «Антикорупційні системи менеджменту» (ISO 37001:2016 Anti-bribery management systems).

11.4. Незалежно від ініціатора змін до цієї Політики, а також до інших нормативних документів Компанії, які регулюють пов'язані з цією Політикою процеси, узгодження здійснюється за участі Провідного експерта з корупційних ризиків.

11.5. Усі співробітники Компанії мають право направити Провідному експерту з корупційних ризиків свої пропозиції щодо вдосконалення окремих положень цієї Політики, а також до інших локальних нормативних документів Компанії, які регулюють пов'язані з цією Політикою процеси. За результатами розгляду таких пропозицій Провідний експерт з корупційних ризиків протягом місяця від дня їх отримання надає відповідь:

- про термін внесення таких змін;
- або обґрунтування недоцільності чи неможливості внесення таких змін.

11.6. Актуальна версія цієї Політики розміщується на внутрішньому інформаційному ресурсі Компанії (увесь пакет, включаючи додатки), а також публікується на зовнішньому порталі Компанії (без Додатків) у розділі «Комплаєнс і ділова етика».